БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой

ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 215 (6650)
ОКТЯБРИИН 18
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй областной комитедэй пленум болбол „СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай" КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бодото ажабайдалда амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа элсүүлхыень бүхы колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, коммунистнууд ба комсомолецуудые уряална.

Бурят-Монголой бүхы ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолго ба тон ехэ туһаламжада түшэглэн, ойрын 2—3 жэл соо хүдөө ажахыгаа эрид шууд хүгжөөхэ, городой ба хүдөөгэй ажалшадай эрилтые хангаха хэмжээтэйгээр талха таряа, мяха, тоһо, һү, хартаабха, овощь болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй обкомой пленум батаар найдана.

КПСС-эй обкомой VIII пленумэй тогтоолһоо.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар областной партийна организациин зорилгонууд

1953 оной октябриин 12—13-да болоһон КПСС-эй обкомой VIII пленумэй тогтоол

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэдэ бии байһан ехэ дутагдалнууд республикын хүдөө ажахыда бүримүһэн хамаадана, республикын хүдөө ажахы гээгдэнги муу байдалда байһаар байна гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно. Республика дотор гээгдэнги ба экономическа талаараа һула нилээд ехэ бүлэг колхозууд бии, тэдэ колхозуудай ажахы тон удаанаар хүгжөөгдэнэ, тогтоогдоһон гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэнэгүй, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын саг үргэлжын ургалтые хангананагүй.

Ниитын малажалые хүгжөөлгэдэ эгээл ехэ дутагдалнууд бии байна. Республикын хүдөө ажахын энэ гол шухала һалбари удаанаар хүгжөөгдэнэ, тон бага валовой продукци үгэнэ. Малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэбүүд жэл бүри дүүргэгдэнэгүй. Олон колхозуудта мал үхэжэ ехээр гарзалагдана, эмэ малай һубайралга нилээд ехэ байна, малай ашаг шэмэ үгэлгэ бага байна, малые шахажа ба бэлшээжэ таргалуулха ябадал муугаар эмхидхэгдэнхэй байна. Ториин, Зэдын, Кабанскын, Түнхэнэй, Хориин ба Курумканай аймагуудай колхозуудта эмэ мал ехээр һубайраа. Үнгэрһэн жэлдэ республика дотор һаамхай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр оройдоо 486 литр, энэ оной юһэн һара соо миил 441 литр һү һаагдаа. Хориин, Закаменай, Зэдын, Яруунын, Кяхтын ба бусад аймагуудай колхозууд үшөө бага һү һаана. Гэхэтэй хамта, Сэлэнгын, Иволгын, Заиграйн, Кабанскын аймагууд һү һаалгые дээшэлүүлхын тула бии байһан ехэ арга боломжонуудаа хүсэд дүүрэнээр ашаглагагүй.

Колхозуудай эбэртэ бодо малай һүрэг соо үнеэдэй эзэлдэг хубиин тон бага байһан ушар малые олошоруулха ба һүнэй валовой продукцие ехэ болгохо хэрэгтэ ехэ һаад түбэг ушаруулна. Энэ оной октябриин 1-нэй байдалаар республикын колхозуудай ниитын малай һүрэг соо үнеэд оройдоо 28,5 процент болоно. Илангаяа Тарбагатайн, Ториин, Сэлэнгын аймагуудай колхозуудта үнеэдэй эзэлдэг хубинь бага байна. Иимэ байдал юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, нютагуудтахи советскэ ба хүдөө ажахын органууд эбэртэ бодо малай тоо толгойе бүхэнхы дээрэнь олошоруулха гэжэ оролдоод лэ, үнеэдэй тоо толгойе бүхы аргаар олошоруулха тухай һаналаа табидаггүй байгаа.

Олон колхозуудта хони үсхэбэрилгэ хангалтагүй муу байна. 1953 ондо нэгэ эхэ хониндоо дунда жэшээгээр хайшалагдаһан нооһо 1,7 килограмм болоо. Хони үсхэбэрилые хүгжөөхын ба тэрэниие ажахын эдэ доход ехэтэй һалбари болгохын тула республика дотор бии байһан ехэ арга боломжонууд тон муугаар ашаглагдана. Племенной хэрэг, ниитын малай үүлтэрые һайжаруулха хүдэлмэри задагай муу байдалда байһаар. Племенной малай, илангаяа үнеэдэй, эмэ хонидой ба гахайнуудай тоо толгой удаанаар олошорно.

Малажалые хүгжөөхэ хэрэгэй иимэ хангалтагүй муу байһаниинь гадаа республикын колхозуудта тэжээл үйлэдбэрилгын ба бэлэдхэлгын болошогүйгөөр гээгдэһэн ябадалаар тон түрүүндэ тайлбарилагдана. Олонхи колхозууд жэл бүри хэрэгтэй зэргын бүдүүн тэжээлэй хангадһаа ехэ бэшыень, тон бага шэмэтэй ба концентрированнэ тэжээл бэлдэнэ.

Партиин обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет, илангаяа Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство тэжээлэй базые бэхижүүлхын түлөө, хээрын сабшалангуудай ургасые эрид дээшэлүүлхын түлөө, олон жэлэй ногоо, тэжээлэй ба силоснэ культурануудые тариха талмайе үргэдхэхын ба ургасыень дээшэлүүлхын түлөө ёһотой тэмсэл эмхидхэнэгүй, тэрээнһээ боложо хээрын сабшалангуудай ургасань жэлһээ жэлдэ гектар бүриин 6—7 центнерһээ дээшэлнэгүй гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Малажал эрхилдэг гол шухала аймагуудта — Сэлэнгын, Зэдын, Хориин, Хэжэнгын, Яруунын ба бусад зарим аймагуудта адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэрэг илангаяа хангалтагүй муу байна. КПСС-эй обком ба Министрнүүдэй Совет адуу малые тэжээлээр хангахын түлөө хүдөө ажахын органуудай, партиин айкомуудай ба аймгүйсэдкомуудай харюусалгые дээшэлүүлнэгүй, тэдэндэ ёһотой эрилтэ хэнэгүй, тиихэдэ тэжээлэй базые бэхижүүлхэ тушаа хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ ябадал таһалдуулдаг аймагуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хэһээгдэнгүйгөөр үлэнэ. Сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха, уһалалгын сетиие бариха ба заһабарилха, тэжээлэй болон силоснэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ талаар хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ олон МТС-үүдэй хамаагүйгөөр хандадаг ябадалые партиин обкомой пленум тон болошогүй дээрэ тоолоно.

Республикын колхозуудта олон жэлэй ногоонуудые ба тэжээлэй культурануудые, илангаяа силос хэхын тула таригдаха корнеплодууд, кукуруза болон наран сэсэгые тарижа ургуулха хэрэг муугаар эмхидхэгдэнхэй байна. Эдэ культуранууд заримдаа муу ба хаягдаһан газар дээрэ таригдана, үтэгжүүлэгдэнэгүй, тэдэниие ёһотойгоор элдүүрилхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй, тэрээнһээ боложо колхозууд тон бага ургаса абана.

Колхозуудай ниитын мал эндэ тэндэ таранхай олон тоото жэжэ гүүртэнүүд болон отаранuудта, гол түлэб өөдэгүй тулюур муу байрануудта байлгагдана. Олон колхозууд малай байрануудые ба силоснэ барилгануудые бариха түсэбөө дүүргэнэгүй.

Республикын колхозууд ба совхозууд овощь болон хартаабха тон багаар тарина, эдэ культурануудай бага ургаса абана, хүн зоной улам ехэ боложо байгаа хэрэглэмжые ханганагүй. Хартаабха болон овощь тариха, ряд хоорондуурнь элдүүрилхэ хүдэлмэринүүд бодото дээрэ механизировалэгдээгүй байна, нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ тон багаар хэрэглэгдэнэ. Республика дотор город шадарайшье колхозуудта парниково-тепличнэ ажахы үгы шахуу байна.

Республикын колхозууд тэрэшэлэн ороһото культурануудай тон бага ургаса абана. Түрүү агротехническэ арганууд — ороһото культурануудые нарин рядтайгаар ба хэрээһэлүүлжэ тариха арга, хартаабха, овощь болон тэжээлэй культурануудые тариха квадратно-гнездовой арга болошогүй удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Малажалай ашаг шэмэ үгэлгын ба таряалангай ургасын бага байһан дээрэһээ олон колхозуудта мүнгэн ба натуральна доходууд тон бага байһан зандаа. Колхозникуудай ажалта үдэрнүүдтэ малажалай продуктнууд, талха, таряа, хартаабха, овощь болон мүнгэ багаар үгтэнэ. Энэ ушар ниитын ажахыда хүдэлмэрилхэдөө колхозникуудай материальна урма хэшээлтэй байха ябадалые доошолуулна. Колхозникуудай хубиин зөөридэ байһан малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ партиин олон айкомуудай ба аймгүйсэдкомуудай анхаралаа хандуулдаггүй, тиигэжэ ажахын артельнэ формын гол принципые — ниитын интересүүдтэ хубиин интересүүдые мэдэлтэй байлгажа, колхозникуудай ниитын ба хубиин интересүүдые зүбөөр зохилдуулха принципые хазагайруулдаг ябадал тон буруу байна гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэрэшэлэн тоолоно. Энээнһээ боложо республикын колхозно үрхэтэнэй 11 процентнь ямаршье малгүй, 19 процентнь үнеэгүй байна. Тэрээнһээ байтагай, 1300 шахуу колхозно үрхэтэн бууса шадарай участогуудгүй гээшэ, тиихэдэ бууса шадарай участогууд таһалагдажа үгтэһэншье байгаа һаа, олон ушарнуудта ашаглагданагүй, ямаршье ашаг үрэ үгэнэгүй.

Хүдөө ажахын тон шухала һалбаринуудай гээгдэһэнэй гол шалтагаануудай нэгэниинь халаа республикын МТС-үүдэй муу хүдэлмэри болоно гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Республикын МТС-үүд колхозуудта хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые бүхы аргаар дээшэлүүлхэ, ниитын малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ, харьяата колхозуудтаа газартаряалангай ба малажалай валовой болон товарна продукцие ехэ болгохо зорилгые дүүргэнэгүй.

Олон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба мэргэжэлтэд баян техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ябадал ханганагүй, ажал хэрэгээ эзэн бусаар ябуулна, горючи, заһабарилгын материалнууд болон мүнгэн зөөриие гээлтэ хоролтодо оруулна, үлүүгээр гаргашална, машинно-тракторна паркые техническэ талаар ашаглаха гуримуудые хазагайруулна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тракторна паркын хүсэтэ нилээд олон шэнэ тракторнуудаар нэмээгдэһэн байбашье, тракторай дунда зэргын бүтээсэ тон удаанаар дээшэлнэ, 1953 ондо трактор бүхэнэй бүтээсэ оройдоо 388,9 гектар, тиихэдэ сүүдхэ бүриин дунда зэргын бүтээсэ нормын ёһоор 7 гектар байха аад, оройдоо 2, 3 гектар болобо. Ториин, Сүхын, Ново-Брянска, Куйтунска, Закаменай, Бага-Куналейн, Окино-Ключевскойн, Үдын, Хамнигадайн ба бусад хэдэн МТС-үүд илангаяа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Машинно-тракторна станцинууд колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхын түлөө, тэдэнэй ниитын ажахые бүхы талаарнь хүгжөөхын түлөө шанга тэмсэл хэнэгүй, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха тушаа, малажалда, тэжээл үйлэдбэрилгэдэ ба бэлэдхэлгэдэ, пропашной культурануудые тарижа ургуулгада хэгдэдэг ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилха тушаа хэмжээнүүдые абанагүй, хүдөө ажахын артелиин Уставые хазагайруулһан баримтануудые обёоронгүй гарана, колхозой үмэнэ абаһан договорно уялгануудаа бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын тула хэмжээнүүдые абанагүй. Зөөлэн хахалалгын гектарай тоогоор тракторна хүдэлмэриин түсэбые дүүргэхын түлөө оролдоод лэ, гол шухала юумэеэ — полевой хүдэлмэринүүдые хэхэ болзорые ба шанарые сахиха ябадалаа харангүй гарана.

Мүн совхозуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии, тэдэнэр жэшээтэ, ашаг олзо ехэтэй ажахынууд үшөө болоогүй байна. Совхозуудай продукциин өөрын үнэ ехэ байһан зандаа. Совхозуудай ажахын түсэбүүдые зохёолгодо алдуу гаргагдана, тэдэнэй ажахы нэгэ гол шэглэлээр хүгжөөгдэнэгүй, нэгэ зарим түрэлэй мал жүгжөөхэдэ һайн аад, нүгөө зарим түрэлэй мал хүгжөөхэдэ таарахагүй условинууд хараада абтанагүй.

Республикын хүдөө ажахын тон шухала һалбаринуудые, илангаяа малажалые хүгжөөлгэдэ тохёолдоһон ехэ гээгдэл хадаа КПСС-эй обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын зүгһөө, тэрэшэлэн аймагуудай партийна ба советскэ органуудай зүгһөө хүдөө ажахые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилһэнэй үрэ дүн мүн гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно.

Республикын партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд ондо ондоо аймагуудта ба колхозуудта нэгэ янзаар хандаха ябадал үсөөн бэшээр гаргана, түс түс илгаануудые хараадаа абангүйгөөр малажалай ба таряанажалай талаар даалгабаринуудые түсэблэнэ. Энэ ушар хадаа ажахын али али һалбаринуудые хүгжөөхын тула бии байһан арга боломжонуудые ба зохистой һайн условинуудые хүсэд дүүрэнээр ашаглаха ябадалда һаад түбэг ушаруулна. КПСС-эй айкомууд ба аймгүйсэдкомууд колхозууд болон МТС-үүдые халирхайгаар, бодото байдалые гүнзэгы һайнаар мэдэнгүйгөөр хүтэлбэрилнэ, гээгдэнги колхозуудта ба МТС-үүдтэ үрэтэй һайн туһаламжа үзүүлнэгүй, хүдөө ажахые хүгжөөлгын тон шухала асуудалнуудые—тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малай үүлтэр һайжаруулха, уһалалгын системэнүүдые бариха, хүдөө ажахые электрификацилха ба механизацилха гэхэ мэтын асуудалнуудые оперативна бэшээр, удаанаар шиидхэнэ, хүдөө ажахын гол шухала хүдэлмэринүүдые саг соонь үнгэргэхэ болзорые алдана.

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство, партиин олон айкомууд ба аймгүйсэдкомууд колхозникуудай ажалай эмхидхэлэй, бүридхэлэй ба түлэбэриин асуудалнуудые хангалтагүйгөөр шиидхэнэ. Энээнһээ боложо олон колхозуудта ажалай журам муу, ажалай бүтээсэ бага байна, ажалай ресурснууд муугаар ашаглагдана.

Партиин обкомой бюро ба айкомууд МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэжэ олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгые хангалтагүйгөөр эрхилнэ. Шухала хэрэгтэй эрдэмгүй ба хүдэлмэриин дүй дүршэлгүй, урдань хүдэлмэриһөө хаюулһан хүнүүд МТС-эй директорнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, парторганизацинуудай секретарьнууд, бригадирнууд болон фермые даагшад болгогдожо заримдаа эльгээгдэнэ, залуу, ургажа ябаа хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эдэ тушаалнуудта багаар дэбжүүлэгдэнэ. Партийна ба советскэ органууд МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай политическэ эрдэмые ба мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэри дутамагаар ябуулна.

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство, аймгүйсэдкомууд ба партиин айкомууд МТС-үүдэй механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ, колхозникуудые гурбан жэлэй агрозоотехническэ курсануудта һургаха хэрэгые муугаар эмхидхэнэ.

Колхозуудые агрономическа ба зоотехническэ талаар хангалгада ехэ дутагдалнууд бии гээшэ. Олон агрономууд, зоотехнигүүд болон хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэд колхозно үйлэдбэриие эмхидхэгшэд бэшэ байна, колхозуудай хэрэгһээ хажуу тээ, заримдаа тэдэнэрһээ таһаршанхай байна, сэхэ колхозуудта агрономическа ба зоотехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө харюусадаггүй байна.

Хүдөө ажахын пропаганда, наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ хэрэглэхэ ябадал республика дотор тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдээд байна гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Ургасые ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлаһан эрхим арганууд үйлэдбэридэ муугаар хэрэглэгдэнэ.

Хүдөө ажахын туршалгын станцинууд, илангаяа малажалай талаар областной туршалгын станци ба Онохойн гүрэнэй селекционно станци, тэрэшэлэн эбэртэ бодо малай ба хонидой гүрэнэй рассаднигууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Туршалгын эмхи зургаанууд хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые муугаар шэнжэлдэг ба согсолдог байна. Туршалгын станцинуудай туршалга хэдэг базанууд ургасынгаа талаар, ажахынгаа ашаг үрын ба культурын талаар дунда зэргын колхозуудһаа юугээрэшье илгардаггүй шахуу байна.

Колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнуудые эрид шууд усадхахын тула, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула олониитын дунда партийна организацинуудай ябуулдаг политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр шангадхаха хэрэгтэй гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно.

Гэхэтэй хамта, партиин олон айкомууд хүдөөдэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие муугаар эмхидхэнэ, колхозууд болон МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудые энэ хэрэгтэ хандуулнагүй, колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө тэдэнэй харюусалгые ба үүргые дээшэлүүлхэ тушаа ёһотой хэмжээнүүдые абанагүй, тэдэнэй ажалябуулгые эдэбхитэй болгоногүй, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэдөө тэдэндэ түшэглэнэгүй. Тэрээнһээ боложо олон партийна эхин организацинууд колхозуудтахи, совхозуудтахи ба МТС-үүдтэхи хэрэг байдалда шухала нүлөө үзүүлнэгүй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулна, хүдөө ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхын түлөө колхозникуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын олон органууд республикын колхозникуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые үргэнөөр тайлбарилха тушаа ёһотой хэмжээнүүдые абаагүй, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ, хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые дүүргэлгэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ тэдэниие эмхидхэн хандуулжа шадаагүй байна гэжэ партиин обкомой пленум тэмдэглэнэ.

КПСС-эй обкомой пленум **иигэжэ тогтооно:**

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол хүдөө ажахые саашадань дэбжээхын түлөө, хүдөө ажахын продуктнуудые ба хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые үйлэдбэрилгэ эрид ехэ болгохын ба ажалшадай материальна байдалые бүхы аргаар һайжаруулхын түлөө областной партийна организациин тэмсэлэй программа болгон абаад, тэрээгээр хүтэлбэрилэгдэхэ ба тэрээниие хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ.

I.

1. КПСС-эй обкомой пленум болбол малажалые хүгжөөлгэдэхи горьтойхон дутагдалые түргөөр усадхаха, ашаг үгэлгыень ехээр дээшэлүүлхэ, адуу малай тоо толгойе, илангаяа хонидой тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй үүлтэрые һайжаруулха, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, ниитын адуу малые ба шубуудые һайн байрануудаар хангаха гээшэ республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго гэжэ тоолоно.

2. 1954 ондо республикын колхозуудта эбэртэ бодо малай тоо толгойе 300 мянга, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо толгойе 90 мянга, хони ба ямаадай тоо толгойе 1100 мянга, тэрэ тоодо хонидой тооe 1070 мянга, гахайн тоо толгойе 42 мянга, тэрэ тоодо эхэ гахайн тооe 8 мянга болгохо.

1953 оной октябриин 1-һээ 1954 оной октябриин 1 хүрэтэр һаамхай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 900 литрһээ бага бэшэ, 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной октябриин 1 хүрэтэр 1200 литрһээ бага бэшэ һү һааха, нарин нооһотой хонин бүриһөө 1954 ондо 4,3 килограммһаа ба 1955 ондо 4,4 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха, нарибтар нооһотой хонин бүриһөө эдэ онуудта 3,8 ба 3,9 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха, мүн эдэ жэлнүүдэй туршада шэрүүбтэр нооһотой хонин бүриһөө 3,2 килограммһаа бага бэшэ, шэрүүн нооһотой хонин бүриһөө 1,7 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха; 1954 ондо 35 мянганһаа үсөөн бэшэ, 1955 ондо 40 мянганһаа үсөөн бэшэ тоо толгой эбэртэ бодо малые бэлшээжэ ба шахажа таргалуулха, мүн эдэ онуудай туршада 100 ба 120 мянганһаа үсөөн бэшэ толгой хони, ямаадые, баһа эдэ жэлнүүдэй туршада 10 ба 15 мянганһаа үсөөн бэшэ тоо толгой гахайнуудые шахажа таргалуулха.

Гарзалуулангүйгөөр, ондоо тээшэнь гаргашалангүйгөөр үнеэдэй тоо толгойе ехээр олошоруулха, мүн тэрэшэлэн мал һүрэгөө һайжаруулхын тулада залуу малаа һайнаар харууһалан түлжөөхэ хэмжээнүүдые абаха. 1955—56 онуудта Байкало-Кударын, Кабанскын, Прибайкальскын, Иволгын, Тарбагатайн ба Заиграйн аймагуудай колхозуудта эбэртэ бодо мал соо үнеэдэй тооe 50 процентһээ үсөөн бэшэ, бусад аймагуудай колхозуудта 40 процентһээ үсөөн бэшэ болгохо.

Ороһото культурануудые тарилгын 100 гектар бүридэ 1954 ондо 100-һаа үсөөн бэшэ, тиихэдэ 1955 ондо 150-һаа үсөөн бэшэ тахяатай колхоз бүхэнэй болохын тулада 1954 ондо колхозуудта шубуудай тоо толгойе 350 мянга, тэрэ тоодо уһанай шубууе 10 мянга болгохо, 1955 ондо шубуудай тооe 370 мянга, тэрэ тоодо уһанай шубууе 25 мянга болгохо.

Экономическа болон сагай уларилай талаар аймаг ба колхоз бүхэнэй ямар малые хүгжөөхэ таарамжатай условитой байһые тон наринаар хараадаа абажа, малай тоо толгойе олошоруулха талаар аймагуудта болон колхозуудта зүб даалгабари үгэлгэ хангаха гэжэ республикын Министрнүүдэй Соведые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

3. Малай үхэһэн ба һубайрһан ушарһаа малажалда үзэгдэдэг хохидолые усадхаха шухала хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба партиин айкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые, колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинуудые уялгалха. Энэ зорилгоор:

а) саг соогоо, һайнаар бэлэдхэжэ, малайнгаа үбэлжэлгые колхоз бүхэнэй эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэг хангаха. Тэжээл ехэ болгохо бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ, бүхы соломо болон михиинэ суглуулжа һүрилхэ, концентрированнэ ба шэмэтэ тэжээлэй шухала хэрэгтэй запасые колхоз бүхэндэ байгуулха. Энэ оной октябриин 25 хүрэтэр малай бүхы байрануудые түхеэржэ ба заһабарилжа дүүргэхэ. Шухала тооной жиирэй болон заводской кормозапарнигуудые, ороһо бутаргаха машинануудые бэлэдхэжэ колхоз бүхэндэ тодхохо, колхозуудай фермэнүүдтэхи бүдүүн тэжээлые үлтилжэ үгэхын тулада МТС бүхэндэ соломо хэршэдэг нүүдэл машинануудые бии болгохо, малай бүхы байрануудта кормушкануудые болон яслинуудые түхеэрхэ.

Бүхы малаа эмхитэйгээр байрадань оруулжа, тэрэнэй тамир шадалай хэр зэргэ байһыень үдэр бүхэндэ хинан үзэжэ, малай харууһанда бии байһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые саг соонь абажа байха;

б) колхозуудта эхэ малые ороондо оруулха хэрэгые гуримшуулха шухала хэмжээнүүдые абаха. Үнеэдүүдые ба эхэ хонидые гарай ба искусственна аргаар үрэжүүлгэ бүхы колхозуудта үргэнөөр нэбтэрүүлхэ. Искусственнаар үрэжүүлэгдэһэн үнеэдэй тооe 1954 ондо 20 мянга, хонидой тооe 300 мянга болгохо; тиихэдэ 1955 ондо —үнеэдэй тооe 25 мянга, хонидой тооe 350 мянга болгохо.

4. Үнеэдээ тугалынь хүхүүлжэ, эбилгэжэ һаадаг гээгдэнги методээр олохон колхозуудта тугалнуудые түлжүүлгэ гээшэ үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ ехэ һаад ушаруулдаг, тон зохихогүй зүйл гэжэ тоолохо. 1954 ба 1955 онуудта Кабанскын, Байкало-Кударын, Прибайкальскын, Тарбагатайн, Иволгын ба Заиграйн аймагуудай колхозуудта 80 процентһээ үсөөн бэшэ, бусад аймагуудай колхозуудта 50 процентһээ үсөөн бэшэ тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ ябадал хангаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствоһээ, аймгүйсэдкомууд ба КПСС-эй айкомуудһаа эрихэ. Мүн түлигдэдэггүй байрануудта байлгажа тугалнуудаа түлжүүлдэг метод үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар областной партийна организациин зорилгонууд

1953 оной октябриин 12—13-да болоhон КПСС-эй обкомой VIII пленумэй тогтоол

(Үргэлжэлэл)

5. Малажалда үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэрийе эрид hайжаруулха, колхозуудта үүлтэртэ малай тооe тон ехээр олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэг хангаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые, партиин айкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха. Ойрын 2—3 жэлнүүдэй туршада колхозуудта бүхы нютагай үүлтэрэй буха, хусануудые түсэбөөр хараалагдаhан үүлтэрэй буха, хусануудаар hэлгэхын тулада племенной фермэнүүдтэ, мүн тэрэшэлэн Боргойн ба Яруунын совхозуудта hайн үүлтэрэй бухануудые болон хусануудые олон болгохо хэрэг эмхидхэхэ.

Хонидой Иволгын госплемрассаднигай ба эбэртэ бодо малай Сэлэнгын госплемрассаднигай хүдэлмэрийе hайжаруулха. Байра байдалайнгаа хүдэлмэринүүдые механизацилгын болон бүхы үйлэдбэриин ба зоотехническэ хүдэлмэрийе эмхидхэхэ талаар колхозуудай племенной фермэнүүдые жэшээтэ hайнууд болгохо.

Эбэртэ бодо малай племенной фермэнүүдэй тооe 1954 ондо 45, 1955 ондо 56, эдэ жэлнүүдтэ хонидой —32-hоо 48, гахайн—27-hоо 32, адуу моридой—40-hөө 45 фермэ болгохо.

6. Колхознигуудай малгүй ба үнеэгүй байлгые усадхаха, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай малай ниитэ тооe олошоруулха, мүн тэрэшэлэн үнсэдөө барижа байhан малые тэжээлээр болон бэлшээриин газарнуудаар хангаха хэмжээнүүд тухай асуудалые хаража үзэхэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Советдэ даалгаха.

7. Ойрын 2—3 жэлнүүдэй туршада колхозуудай болон совхозуудай адуу малые бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр, фуражна ороohоор ба бусад концентрадуудаар гүйсэд хангахын тулада ниитын малажалай тэжээлэй база эрид hайжаруулха хэмжээнүүдые хараалха гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведые, республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха. Ойрын хоёр жэлэй туршада хээрын сабшалангуудай гектар бүхэнhөөнь 13 центнерhээ бага бэшэ, зелёнкын—30, олон жэлэй ногоонуудай—25, тэжээлэй корнеплодуудай — 160, кукурузын ба наран сэсэгэй гектар бүриhөө 180 центнерhээ бага бэшэ ургаса абаха. Энэ зорилгоор:

а) 1954 ондо сабшалан дээрэ 400 мянган тонно наг шэбхэ гаргаха, 4 мянган гектар сабшалангай газарые боролжо бургааhанhаа сэбэрлэхэ, 8 мянган гектар намагжаhан сабшалангай газарые хатааха даалгабари баталха. 1954 ондо сабшалангай бүхы газарнуудые шулуу, буртагhаань сэбэрлэхэ, бии байhан уhалууриин сетиие hэргээн заhабарилха, сабшалангуудые хабарай ба намарай үедэ үргэнөөр уhалха, уhалхын тулада тон ехээр мүльhэ хүргэхэ хэрэг эмхидхэхэ;

б) колхозуудта болон совхозуудта тэжээлэй культурануудай тарилгые нилээд ехэ болгохо, 1954 ондо колхозуудта 7,5 мянган гектарhаа бага бэшэ олонжэлэй ногоонуудые, 80 мянган гектарhаа бага бэшэ зелёнко, 10 мянган гектарhаа бага бэшэ силоснэ культурануудые, 6 мянган гектарhаа бага бэшэ тэжээлэй корнеплодуудые тариха; 1955 ондо—10 мянган гектарhаа бага бэшэ олон жэлэй ногоонуудые, 100 мянган гектарhаа бага бэшэ зелёнко, 15 мянган гектарhаа бага бэшэ силоснэ культурануудые, 8 мянган гектарhаа бага бэшэ тэжээлэй корнеплодуудые тариха.

Тэжээлэй болон силоснэ культурануудые тарижа ургуулха ба тэдэнэй үрhэнэй ажахые эмхидхэхэ агротехникые hайжаруулха шухала хэмжээнүүдые абаха. Түбхын түрүүндэ эдэ культурануудые hайн газарнуудта, шииг ехэтэй, дооро участогуудта, hайнаар элдүүрилэгдэhэн хүрьhэндэ тарижа, ургажа байгаа бүхы үедэнь тэдэнэй хойноhоо тон hайн харууhалга эмхидхэхэ.

8. Үнеэдэй hү үгэлгые дээшэлүүлхэ зорилгоор зунай үедэ малаа хээрэ-лагерьта харууhалжа, бэлшээринүүд дээрэ малаа ээлжээлэн адуулжа, ногоон ба шэмэтэ тэжээл тэдэнэртэ нэмэжэ үгэдэг байха гэжэ колхозуудта дурадхаха. 1954—1955 онуудта шадаал hаа олон үнеэдые байрын-лагерьна аргаар харууhалжа, олон жэлэй ба нэгэ жэлэй залаата ба бобово үбhэнүүдээр тэдэнэртэ нэмэлтэ тэжээл үгэхын тулада ногоон конвейер эмхидхэхэ.

Силос дарахын тулада кукуруза, наран сэсэг, тэжээлэй капуста ба силоснэ бусад культурануудые ехээр тарижа, 1954 ондо үнеэн бүхэндөө 4—5 тонноhоо бага бэшэ силос колхоз ба совхоз бүхэнэй дарахань шухала гэжэ тоолохо.

9. Гүрэнэй ба ой модоной фонднуудай хэрэглэгдэдэггүй газарнуудые бэлшээри ба сабшалан болгохо тухай асуудалые хоёр hарын болзор соо хаража үзэхэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Советдэ даалгаха.

10. Тэжээл бэлэдхэлгын, тарилгын, ряд хоорондын элдүүрилгын ба тэжээлэй культурануудые хуряалгын хүдэлмэринүүдые эгээл ехээр механизацилха хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, партиин айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха. 1954 ондо үбhэ сабшалгын, тармалгын ба hүрилэлгын 40 процентhээ бага бэшыень, 1955 ондо 60 процентhээ бага бэшыень, эдэ жэлнүүдтэ силос даралгын 75 ба 85 процентыень; силоснэ культурануудай болон тэжээлэй корнеплодуудай тарилгын ба ряд хоорондын элдүүрилгын 75 ба 100 процентыень; 1954 ондо комбайнаар хуряагдаhан талмайн соломо суглуулгын ба hүрилэлгын 70 процентыень, 1955 ондо тэрэнэй 90 процентыень механизацилха.

Волокушануудые, бухал табидаг ба үбhэ hүрилдэг машинануудые болон бусад түхеэрэлгэнүүдые республикын промышленна предприятинуудта ба машинно-тракторна станцинуудта үйлэдбэрилэн гаргаха арга боломжо тухай асуудалые хаража үзэхэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Советдэ даалгаха.

11. Адуу малые hайнаар түхеэрэгдэhэн байрануудаар хангаха, адуу малай ба шубуунай байрануудые бариха 1953 ондо тогтоогдоhон түсэбые заатагүй дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, КПСС-эй айкомуудта болон аймгүйсэдкомуудта дурадхаха.

1954 ондо колхозуудта 18 мянган толгой эбэртэ бодо малай байха, найма мянган толгой тугалай, 120 мянган толгой хонидой, юhэ мянган толгой гахайн, 60 мянган толгой шубуунай, 130 мянган толгой дальбараануудай байха байрануудые бариха, 74 мянган тонно силос дараха түхеэрэлгэнүүдые хэхэ хэрэг хангаха. Колхоз бүхэндэ барилгын hайн бригадануудые эмхидхэжэ, тэдэнэй гэшүүдые ондоо хүдэлмэреэр hаатуулангүйгөөр, бүхы жэлэй туршада тэдэнэрээр малай байрануудые барюулха.

Малай байрануудые ба үйлэдбэриин бусад гэр байрануудые барилгадань шефтээ абаhан колхозуудтаа бүхы хэмжээгээр туhаламжа үзүүлжэ байхыень предприятинуудай болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха.

Шухала хэрэгтэй барилгын нютагай материалнуудые үйлэдбэрилжэ, колхозуудта худалдаха хэрэг республикын Госплан, Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство, промкооперациин управлени, барилгын материалнуудай промышленностиин управлени, аймгүйсэдкомууд эмхидхэхэ зэргэтэй. Барилгын нютагай материалнуудые өөhэдынгөө арга хүсөөр бэлэдхэхэ гэжэ колхозуудта дурадхаха.

12. Малажалай бригадануудай дэн таруу байhан дээрэhээ фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй процессүүдые үргэнөөр механизацилха хэрэгтэ hаад ушаруулжа байдаг, адуу малые харууhалгада үлүү олон хүнүүдые эридэг, малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан колхознигуудай культурно-ажаhуудалай условиие hайжаруулха хэрэгтэ бэрхэшээл тохёолдуулдаг ушарые зохидгүй гэжэ тоолохо.

Малажалай фермэнүүдые томодхохо хэмжээнүүдые абаха гэжэ БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-эй директорнүүдые уялгалха. 1954 ондо hүнэй-товарна фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые эгээл ехээр механизацилhан 50-hаа үсөөн бэшэ томодхогдоhон базануудые бариха хэрэг хангаха.

13. 1953 ондо тогтоогдоhон уялгата тушаалгануудай ба хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэнэй худалдан абаха түсэбүүдые колхоз, совхоз бүхэндэ, мүн тэрэшэлэн колхознигуудай, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажахы бүхэндэ заатагүй дүүргүүлхэ хэрэг хангаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

14. Малажалай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ ажалай эмхидхэлые болон бүридхэлые hайжаруулха хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, партиин айкомуудта, аймгүйсэдкомуудта дурадхаха. Малажалда болон тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудта малажалые хүгжөөхэ түсэбөө дүүргэhэнэй ба үлүүлэн дүүргэhэнэйнь, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэhэнэйнь түлөө КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор хараалагдаhанай ёhоор, мүнгөөр аванс үгэхэ гуримые наринаар сахиха, залуу малые харууhалан түлжүүлхэ, мүн бодо малые харууhалха ба малажалай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө нэмэлтэ түлэбэри үгэхэ тухай мүнөө байгаа гуримые дүүрэнээр бэелүүлхэ, мүн тэрэшэлэн малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ үгтэхэ ёhотой нэмэлтэ түлэбэриие саг соонь гүйсэд дүүрэнээр үгэхэ хэрэгые хангаха.

15. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй культурно-ажаhуудалай условиие эрид hайжаруулха, хонишодые болон мал адуулагшадые хэрэгтэй гутал, хубсаhаар хангаха, ажаhуудаг гэрнүүдээ заhабарилха ба түхеэрхэ, үхэр малтай тэдэнэй болохо хэрэгтэнь малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудта туhалха гэжэ аймгүйсэдкомуудта, МТС-үүдэй болон совхозуудай директорнүүдтэ, колхозуудай правлениинүүдтэ дурадхаха.

II.

1. КПСС-эй обкомой пленум хадаа городуудай, промышленна центрнүүдэй эрилтэнүүдhээ гадна, малажалай хэрэглэмжые хартаабхаар бүрин хангаха хэмжээндэ хүрэтэр хартаабха ба овощь үйлэдбэрилхын тулада республикын колхозуудта хартаабха ба овощь тарилгые ойрын 2—3 жэл дотор нилээд ехээр үргэдхэхэ, эдэ культурануудай ургасые эрид ехээр дээшэлүүлхэ шухала гэжэ тоолоно.

1954 ондо республикын колхозуудта хартаабха тариха талмайе 10 мянган гектар хүрэтэр, овощь тарилгын талмайе 3,8 мянган гектар хүрэтэр үргэдхэхэ.

Байкало-Кударын, Кабанскын, Прибайкальска, Иволгын, Тарбагатайн, Заиграйн, Закаменай, Кяхтын, мүн Бичурын ба Мухаршэбэрэй аймагуудай город шадарай районуудай колхозуудта овощь ба хартаабха тариха талмайнуудые үргэдхэхэ, тэдэниие ехээр үйлэдбэрилхэ тухай асуудалые, мүн энээнтэй дашарамдуулан 1954 онhоо эхилээд эдэ районуудта тарилгын талмайнуудай структурые хубилгаха арга боломжонуудые хаража үзэхэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Советдэ даалгаха.

Районууд дотор овощь тарилгын газарые тон зүбөөр тодорхойлхо, тэдэниие гол түлэб уhалагдадаг ба гол мүрэн шадарай газарнуудта, уhатай газарнуудта дүтэ шадар байhан колхозуудта эмхидхэхэ тухай асуудалые колхозуудай правлениинүүдтэй хамтадаа хаража үзэхэ, 1954 ондо овощной культурануудые тарилгын түсэбтэ зохихо хубилалтануудые оруулха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

Чесногой, hонгинын ба бахчева культурануудай тарилгын талмай үргэдхэхэ талаар хэмжээнүүдые абаха. 1954 ондо hонгино ба чеснок тарилгын талмайе 300 гектарта хүргэхэ.

2. Колхозуудта хартаабхын ба овощной культурануудай ургаса гаралгые эрид ехээр дээшэлүүлхын тула хэмжээнүүдые абаха ба 1954 ондо гектар бүриhөө 120 центнерhээ бага бэшэ хартаабхын, 140 центнер капустын, 85 центнер үгэрсын, 90 центнер помидорой, 65 центнер репчата hонгинын, 110 центнер столовын свёклын ба 110 центнер столовын морковиин ургаса туйлаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

Энэ зорилгоор 1954 ондо хартаабхын ба овощиин ургаса гаралгые дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые абаха, нэн түрүүн иимэ юумэ хангаха гэбэл:

а) эдэ культурануудые эрхим газар дээрэ, илангаяа гол мүрэнэй шадар, уhалагдадаг ба набтар участогууд дээрэ тариха;

б) 1954 ондо республикын бүхы колхозуудта хартаабха, помидор, капуста тарилгые квадратно-гнездовой ба квадратна аргаар заабол тариха ябадал туйлаха;

в) хартаабха ба овощь тарилгые, эдэ культурануудые тариха тарилгын хойноhоо харууhалха ба хуряаха талаар хүдэлмэринүүдые тон ехээр механизацилха, 1954—55 онуудта хартаабха ба овощной культурануудые тариха талаар механизацилха хэмжээе СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолоор тогтоогдоhон хэмжээндэ хүргэхэ.

Овощь ба хартаабха уhалха, огородто уhа асарха, органическа ба минеральна утэгжүүлгэ оруулха, тарилгада тэжээл хэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые бүхы хэмжээгээр тэрэшэлэн механизировалхэ;

г) хартаабха ба овощь тарилгын агротехникые эрид hайжаруулха, органическа ба минеральна утэгжүүлгэ хэрэглэлгые ехэдхэхэ, эдэ культурануудай тарилтада саг соонь, эрхим шанартай харууhалга хэхэ.

3. 1954 онhоо эхилээд торф, наг шэбхын горшочконуудта овощиин ба бахчева культурануудай рассада тариха ябадалые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхыень республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

Механизированнээр дамжуулха ба худхаха түхеэрэлгэтэй торф-наг шэбхын горшочконуудые бэлэдхэхэ 100-hаа үсөөн бэшэ станогуудые 1953 ондо ба 1954 оной 1-дэхи кварталда үйлэдбэрилхэ гэhэн даалгабариие промышленна предприятинуудта тогтоохыень республикын Министрнүүдэй Советдэ даалгаха. Овощной ба бахчева культурануудай рассадануудые тарихын тулада торф-наг шэбхын 10 миллионhоо үсөөн бэшэ горшочконуудые 1954 оной хабар болотор республикын колхозуудта бэлэдхэхэ.

4. Парнигуудые ба теплицэнүүдые бариха талаар 1953 ондо гэжэ тогтоогдоhон даалгабаринуудые колхоз ба совхоз бүхэнэй заабол дүүргэхэ ябадал хангахыень республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, КПСС-эй айкомуудта, аймгүйсэдкомуудта, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдтэ дурадхаха.

1954 ондо колхозуудта парнигуудай 70 мянгаhаа үсөөн бэшэ рама табиха, 40 мянгаhаа үсөөн бэшэ шэнэ рама хэхэ; 1955 ондо парнигуудай 80 мянгаhаа үсөөн бэшэ рама табиха, 45 мянгаhаа үсөөн бэшэ шэнэ рама хэхэ.

1954 ондо колхозуудта 2 мянган квадратна метрhээ бага бэшэ теплицэнүүдые табиха ба 2 мянган квадратна метрhээ бага бэшэ шэнэ теплицэнүүдые бариха, 1955 ондо 5 мянган квадратна метрhээ бага бэшэ теплицэнүүдые табиха ба 3 мянган квадратна метрhээ бага бэшэ шэнэ теплицэнүүдые бариха.

Колхозуудай мүнгэн зөөреэр парнигууд ба теплицэнүүдые барилгада али бүхы туhаламжа үзүүлхыень колхозуудые шефтээ абаhан промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ hайшаан дурадхаха.

Парнигууд ба теплицэнүүдые барихын тула шухала хэрэгтэй материалнуудые, шэл ба бусад зүйлнүүдые бүридхэжэ, колхозуудта ба совхозуудта үгэхэ гэжэ 1954—1955 онуудай арадай ажахын түсэбүүдтэ хараалхыень республикын Госпланиие уялгалха.

5. 1954 ондо тус бүри 200 тоннын багтаамжатай 50 хартаабха-овощехранилищи ба 1955 ондо 70-hаа үсөөн бэшэ хартаабха-овощехранилищи барилгые хангаха гэжэ Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

6. Бурят-Монголой байгаалиин условидо таарамжатай, түргөөр эдеэшэдэг, үндэр ургаса үгэдэг овощь ба хартаабхын сортнуудые ойрын жэлнүүдтэ бии болгохо ябадалые республикын хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай түсэбүүдтэ оруулха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

7. Овощь тарилгын бригадануудай бригадирнуудые болон овощь таригша мастернуудые бэлэдхэхэ ба мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ курсануудые жэл бүри 80 hурагшадтай байхаар садоводуудай ба зүгы үсхэбэрилэгшэдэй Улан-Удын hургуулиин дэргэдэ 1953 онhоо эхилээд эмхидхэхыень республикын Министрнүүдэй Соведые уялгалха.

8. Саг үргэлжын составтайгаар колхознигуудhаа бүридэhэн овощь тарилгын бригадануудые колхоз бүхэндэ батадхаха гү, али шэнэ бригадануудые байгуулха, эдэ бригадануудта газарай участогуудые, шухала хэрэгтэй транспорт болон хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдые даалгажа үгэхэ гэжэ Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, аймгүйсэдкомуудта ба МТС-үүдэй директорнүүдтэ дурадхаха.

Үйлэдбэриин даалгабаринуудые бригадануудай дүүргэхэдэнь hаад хэжэ бригадын гэшүүдые ондоо хүдэлмэридэ эльгээнгүйгөөр, колхозуудта овощь тарилгын бригадануудай хүдэлмэриие түхэреэн жэлэй турша дотор хангаха.

9. Республика дотор овощной культурануудай ба тэжээлэй корнеплодуудай үрhэ тарилгые эмхидхэхэ тухай асуудалые hарын болзор соо хаража үзэхыень республикын Министрнүүдэй Соведые уялгалха.

III.

Газартаряалангай талаар республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай гол зорилгонь газартаряалангай культурые эрид дээшэлүүлхэ, энээнэй үндэhөөр ороohото ба техническэ культурануудай ургасые бүри ехэ болгохо ябадал болоно гэжэ КПСС-эй областной комитедэй пленум тоолоно.

1. Республикын бүхы колхозуудта ойрын 2—3 жэлэй турша дотор ногоо тариха севооборотнуудые бии болгожо дүүргэхыень республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

Бии болгогдоhон севооборотнуудые түргөөр ашаглаха, тэдэниие нарин шангаар сахиха талаар хэмжээнүүдые абаха, севооборотнуудые, мүн тарилгын талмайнуудай талаар гүрэнэй даалгабаринуудые колхозуудта хүргэхэ үедэ севооборотто оролгын түсэбүүдые эбдэхэ ябадал тохёолдуулхагүй.

Севооборотнуудта оруулагдаhан ээлэгдээгүй, бургааhа модотой газарнуудые, хахалагдадаг бүхы газарнуудые, мүн поли шадарай булан тохой газарнуудые шэнжэлхэ ба ашаглаха ябадалые 1954—1955 онуудай турша дотор хангаха.

Ногоо тарилгын ба олон жэлэй ногоонуудай үрhэ тарилгын эмхи гуримгүй ябадалда эсэс табиха, ногоо тарилгые ба олон жэлэй ногоонуудай үрhэ тарилгые эгээн ехээр хүгжөөхэ талаар хэмжээнүүдые абаха, ойрын 2—3 жэлэй турша дотор олон жэлэй ногоонуудай үрhөөр колхоз ба совхоз бүхэнэй өөрыгөө хангахын тула үрhэнэй ногоо тарилгын агротехникые эрид шангаар hайжаруулха гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствоhээ, КПСС-эй айкомуудhаа, аймгүйсэдкомуудhаа, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдhээ эрихэ.

2. Олон жэлэй ногоонуудай үрhэ тарилгын тусхай ажахынуудай ба райсемхозуудай хүдэлмэриие эрид hайжаруулха хэмжээнүүдые абахыень республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха. Республикын туршалгын бүхы станцинуудта ба совхозуудта колхозуудай хэрэглэмжэдэ зорюулан олон жэлэй ногоонуудай үрhэ тарилгые эмхидхэхэ. Олон жэлэй ногоонуудай үрhэ тариха талаар даалгабаринуудые туршалгын станцинуудта ба совхозуудта жэл бүри тогтоохо.

3. Хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин үндэhэ болгон ороohоной ажахые, илангаяа эдеэ хоолой эгээн үнэтэй культура болохо шэниисэ, тэрэшэлэн гречихэ, ороohоной фуражна культурануудые (овёс ба ячмень) үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, эдэ культурануудай ургасые саашадань дээшэлүүлхэ гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

4. Нютагай утэгжүүлгэ (наг шэбхэ, шубуунай аргал, үнэhэ ба бусад) суглуулха ба хэрэглэхэ ябадалые нилээд ехэ болгохо талаар хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха. Органическа тэжээл колхозуудта бии болголгые 1952 онойхитой сасуулхада ойрын 2—3 жэлэй турша дотор хоёр дахинhаа бага бэшээр ехэдхэхын тула колхозуудта ба совхозуудта элдэб компостнууд ба органо-минеральна холимолнуудые бэлэдхэхэ, хэрэглэхэ ябадалые үргэн хэмжээгээр эмхидхэхэ.

Наг шэбхэ бэлэдхэхэ ба ашаглаха хэрэгые эрид шууд hайжаруулха зорилгоор 1954—1955 онуудай турша дотор колхоз бүхэндэ наг шэбхэ хадагалха хоёрhоо үсөөн бэшэ типовой байрануудые бариха.

5. Ороohоной-бобово культурануудые (горох) үйлэдбэрилгые [...] гэдхэлгэдэ онсо анхаралаа хандуулха, 1955 ондо республикын колхозуудта горох тарилгын талмай 2000 гектарhаа бага бэшэ болгохо гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха.

6. Свёкло тариха агротехникые хэмжээе эрид шууд дээшэлүүлжэ, механизированнэ харууhалга ба хуряалга эмхидхэхэ, сахарна свёкла үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхэ хэмжээнүүдые абаха. 1954 ондо гектар бүриhөө 150 центнерhээ бага бэшэ сахарна свёклын ургаса абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй Бичурын айком ба аймгүйсэдкомые, Бичурын, Бага-Куналейн, Окино-Ключевскойн МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

7. Колхозуудта, совхозуудта ба МТС-үүдтэ, мүн колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай гэр шадар үрэ жэмэстэ модо тарилгые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ талаар шухала хэмжээнүүдые абаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха. 1954—1955 онуудай турша дотор колхозуудта садуудай ба жэмэстэ мододой талмайе 500 гектар болгохо.

Мүнөө байгаа садууд ба жэмэстэ мододые гуримтай болгохо. Үрэ жэмэстэ мододые хосоруулангүйгөөр, тэдэниие харууhалга эрид hайжаруулха ба 1954 ондо үрэ жэмэсэй үндэр ургаса абаха.

Баргажанай, Курумканай ба Түнхэнэй аймагуудай колхозуудта зорюулан тарилгын үрhэ ургуулха талаар Баргажанай ба Түнхэнэй аймагуудта колхозно үрэ жэмэсэй тус бүри нэгэ питомник 1954 ондо эмхидхэхыень республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

8. Мүнөө байгаа уhалагдадаг газарнуудые гүйсэдөөр ашаглаха, уhалагдадаг газар дээрэ уhалалгагүйгөөр тарилга хэхэ ябадалые шууд хорихо, вегетационно ба намарай уhалалгые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, партиин айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

Уhалагдадаг газартаряалан ба сабшалангай ажахые гуримтай болгохын тулада уhалагдадаг газарнуудтай колхозуудта колхозно мелиоратортай байхыень hайшаан дурадхаха, уhалалга эмхидхэхын ба колхозойнгоо сабшалан уhалха hубаг канавануудые бэлэн байлгахын түлөө харюусалгые тэрээндэ даалгаха.

Машинно-мелиоративна ба сабшалангай-мелиоративна саг үргэлжын отрядуудые МТС-үүдтэ эмхидхэхэ, тэдэниие hайн кадрнуудаар, механизмуудаар хангаха тарилгын бүхы сезоной үйлэдбэриин жэлэй даалгабаринуудые тэдээндэ хүргэхэ. Ажахын бүхы жэлэй турша дотор тэдэниие тарааха ябадал эрид шууд хорихо.

1953—1955 онуудта хуушанай бүхы уhалалгын системэнүүдые hэргээн байгуулха, мүн уhалагдадаг газарнуудай талмайе—хахалагдадаг газарые 5 мянган гектарhаа доошо бэшэ, сабшалангуудые 10 мянган гектарhаа доошо бэшээр ехэдхэхэ.

1954 ондо Тамчын уhалалгын системые барижа дүүргэхэ, Түгнын уhалалгын системые бариха ба Иволгын талые уhалагдадаг болгохо талаар хүдэлмэри эхилхэ.

IV.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие эрид шууд hайжаруулха, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхын, ниитын малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэтэйгээ хамта тэрэнэй толгойе олошоруулга хангахын түлөө, тэжээл үйлэдбэрилхын ба суглуулхын, малажалай ба таряанай ажалай хүдэлмэриин ажал ехэтэй процессые механизацилхын, колхозно үйлэдбэридэ наукын түйлалтануудые болон түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхын ба колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхын түлөө тэдэнэй үүргые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ гээшэ республикын партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай гол зорилго болоно гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар областной партийна организациин зорилгонууд

1953 оной октябриин 12—13-да болоһон КПСС-эй обкомой VIII пленумэй тогтоол

(Түгэсхэл)

1. Машинно-тракторна станцинуудые ба совхозуудые саг үргэлжын кадрнуудаар ойрын саг соо хангахаен республикын хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, партиин аймкомуудые болон аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Тэрэнэй тулада урдань МТС-үүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан аад, мүнөө промышленна предприятинуудта болон организацинуудта ажаллажа байһан механизаторнуудые олохо ба тэдэниие гэдэргэнь бусааха хэмжээнүүдые абаха, хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудта хүнүүдые шэлэн оложо эльгээгээд, 1953—54 онуудта зургаан һарын болзор соо—550 трактористнуудые, хоёр һарын болзор соо—500 трактористнуудые, 300 механигууд-комбайнернуудые болон МТС-үүдэй үргэдэхи курсануудта 750 трактористнуудые һургажа гаргаха.

Заһабарилгын мастерскойнуудай, малажалай фермэнүүдые механизацилха талаар хабсаралгын бригадануудтахи хүдэлмэридэ, МТС-үүдэй, колхозуудай үйлэдбэриин барилгануудта ба бусад хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсуулан трактористнуудые, комбайнернуудые, машинистнуудые ба тракторна бригадануудай саг үргэлжын бусад хүдэлмэришэдые бүхэли жэлэй турша соо зүбөөр хэрэглэхын тулада хэмжээнүүдые абаха.

2. МТС-үүдэй директорнуудэй, главна инженернүүдэй, главна агрономуудай, заһабарилгын мастерскойнуудые даагшадай составые шэнээр хаража үзөөд, жэлэй эсэс хүрэтэр МТС бүхэниие дүй дүршэлтэй ба бэлэдхэл һайнтай хүдэлмэрилэгшэдөөр буридүүлхэ ябадал хангахыень КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Соведые, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, партиин аймкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые курсануудта һурган хүмүүжүүлхэ ба заочно һуралсал эмхидхэхэ зэргээр, тэдэнэй ажал хэрэг ба үйлэдбэриин мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха.

Республикын промышленна предприятинууд ба арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа 100-һаа үсөөн бэшэ инженернүүдые болон техникүүд-механигуудые энэ оной октябриин турша соо шэлэн оложо, МТС-үүд болон совхозуудта хүдэлмэрилхын тулада эльгээхэ.

Промышленна предприятинуудһаа МТС-үүдтэ эльгээгдэхэ мэргэжэлтэдые МТС-үүдэй хүдэлмэритэй, колхозуудтай байгуулагдадаг харилсаануудтайнь, тракторна бригадануудай хүдэлмэриие эмхидхэлгэтэй болон хүдөө ажахын шэнэ техникэтэй танилсуулхын тулада Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэ, тэдэндэ зорюулан энэ оной ноябриин 10-һаа хоёр һарын курса нээхыень республикын Министрнүүдэй Соведые болон Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

Тракторнуудые, комбайнуудые, хүдөө ажахын бусад машинануудые, тэрэшэлэн МТС-үүд ба колхозуудта байгаа автомашинануудые заһабарилха талаар машинно-тракторна станци бүхэндэ 1954—55 онуудай туршада заһабарилгын базануудые байгуулха ябадал хангахые республикын Министрнүүдэй Соведые болон Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

Заһабарилгын гурбан мастерской, гурбан сарай, хоёр гараж ба 625 квадратна метр талмайтай ажаһуудалай байра барилгые 1953 ондо дүүргэдхэжэ, ашаглалгада оруулга хангаха.

Республикын машинно-тракторна станцинуудта 17 заһабарилгын мастерской, тракторнуудые байлгаха гараж, комбайнуудые байлгаха сарай, хүдөө ажахын машинануудые хадагалха 82 һарабша, хүдөө ажахын машинануудай байха 81 мянгаад тонно талмай, 11 нефтебаза, 32 автогараж, запчастьнуудай 33 склад, 1000 квартиратай 520 байрын гэр болон 43 хамтын байра 1954—56 онуудта бариха.

МТС-үүдэй байрануудые барилгын ба капитальнаар заһабарилхын тулада хэрэгтэй болохо извёстко, хирпиисэ, алебастр, олифа, шифер түмэр болон барилгын бусад материалнуудые республиканска фондһуудһаа таһалан үгэхэ тухай асуудал хаража үзэхыень Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

5. МТС-үүдэй мастерскойнуудай, гаражуудай, байрын гэрнүүдэй болон үйлэдбэриин бусад байрануудай барилгада республикын предприятинуудай барилгын организацинуудые хабаадуулхыень, тэрэшэлэн городой промышленна предприятинуудта ба аймпромкомбинадуудта түмэр бетонно болон металлическа конструкцинуудые, модоор хэгдэһэн фермэнүүдэй хубинуудые, сонхын ба үүдэнэй блогуудые, МТС-үүдэй ба заһабарилгын заводуудай барилганuудта хэрэглэгдэхэ үүдэнүүдые, санитарно-техническэ түхеэрэлгэнүүдые болон жэжэ түмэр зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхыень республикын Министрнүүдэй Соведые уялгалха.

6. Селендумын заһабарилгын заводой электростанциин, водопроводой, канализациин барилгануудые 1954 ондо дүүргэжэ, ашаглалгада үгэлгэ хангахыень, Улан-Удын заһабарилгын заводые шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэри 1954 ондо эхилжэ, тэрэниие 1955 оной эсэс хүрэтэр гүйсэдхэхыень республикын Министрнүүдэй Соведые болон Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

7. ФЗО-гэй № 3 ба № 7 һургуулинуудай база дээрэ хүдөө ажахые механизацилгын 2 ремесленнэ училищи 1954 оной январиин 1 хүрэтэр эмхидхэхыень, 1954—1955 онуудта хүдөө ажахые механизацилгын Татауровска училищида 270 хүнэй һууритай һуралсалай корпус ба 200 хүнэй байха хамтын байра, Селенгинскэ училищида 200 хүнэй байха хамтын байра, һуралсалай мастерской, хүдөө ажахые механизацилгын Илькинскэ училищида 100 хүнэй байха хамтын байра ба һуралсалай мастерской бариха ябадал хараалхыень, республикын Министрнүүдэй Соведые, Культурын министерствые, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

8. Тракторна бригадануудта хэрэглэгдэхэ полевой вагончигуудые 1954 ондо 167 ба 1955 ондо 143 хэһэг бүтээжэ гаргахыень республикын нютагай ба союзна промышленностиин предприятинуудта даалгахыень БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Гүрэнэй Түсэблэлгын комиссие уялгалха.

1954—1955 онуудай туршада полевой стануудта хамтын байрануудые, машинануудые байлгаха ба техническэ харууһалга хэхэ һарабшануудые, горючи болон түрхихэ материалнуудые хадагалха саг үргэлжын нефтехранилищинуудые барихыень колхозуудта һайшаан дурадхаха.

9. МТС-үүдэй шэнэ техникээр ехээр зэбсэглэгдэһые ба колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые механизацилгые горьтойгоор дээшэлүүлгэдэ тэдэнэй шиидхэхы үүргые хараадаа абалсан колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ, МТС-үүд ба колхозуудай хоорондохи договорно уялгануудаа дүүргэлгые хоёр талаһаа сахиха хэрэгтэ шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ коллегиальна орган болохо МТС-эй Соведэй үүргые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ тоолохо.

V.

1. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ хойшолуулагдашагүй зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые хүтэлбэрилгэ эрид һайжаруулхые, ажал хэрэгтэ халирхайгаар хандалгые болюулжа, тэдэнэй байдалые гүнзэгыгөөр һонирхон мэдэхые, аймагууд ба колхозуудта нэгэн адляар хандаха ябадал гаргахагүйе, ажахые хүгжөөхэ гол асуудалнуудые шиидхэхэдээ, тэдэнэй онсо өөрэ зүйлые хараадаа абахые, гээгдэнги аймагууд, колхозууд ба МТС-үүдтэ саг үргэлжэ туһалжа, тэдэниие түрүүшүүлэй зэргэдэ түргэнөөр гаргаха хэмжээнүүдые абахые Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствоһээ, КПСС-эй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудһаа пленум эринэ. Даалгагдаһан хэрэгэй түлөө колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, малажалай ба газартаряалангай гээгдэлые түргэнөөр усадхаха, хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэ коммунистнуудай, комсомолецуудай, бүхы колхознигуудай МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхы хүсые элсүүлэн эмхидхэхэ.

2. Колхозуудые агрономическа ба зоотехническэ талаар хангалгые үндэһөөрнь һайжаруулха ябадал түйлахыень Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Мэргэжэлтэдые колхозно үйлэдбэрилгын бодото эмхидхэлшэд, агрономическа ба зооветеринарна хэмжээ-ябуулгануудые хэрэг дээрэ эдэбхитэйгээр бэелүүлэгшэд, түрүү дүй дүршэлые ба наукын түйлалтануудые колхозууд болон МТС-үүдэй үйлэдбэридэ эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгшэд болгохын тулада хүдөө ажахые хүгжөөхын ба тэрэнэй товарностиие дээшэлүүлхын түлөө мэргэжэлтэдэй үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ.

МТС-үүдые хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр хэрэгтэй соонь хангаха, тэдэниие колхозуудта бэхижүүлхэ ябадал хангаха, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын эмхи зургаануудта болон республикын бусад организацинуудта хүдэлмэрилжэ байһан мэргэжэлтэдые үсөөрүүлжэ колхозуудта хүдэлмэрилхынь тулада агрономууд болон зоотехнигүүдые МТС-үүдтэ олоор эльгээхэ.

3. Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэг үндэһөөрнь һайжаруулхыень КПСС-эй обкомой бюро болон айкомуудые уялгалха. Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, парторганизацинуудай секретарьнуудай, түрүүлэгшэнэрэй орлогшонорой, бригадирнууд ба фермэнүүдые даагшадай составые һайжаруулха. Тиихын тулада политическэ бэлэдхэлэйнгээ ба мэргэжэлэйнгээ талаар шалгагдамал, томо ажахые хүтэлбэрилгэ хангажа шадаха шадабаритай хүнүүдые хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй, ажалаа һайнаар шудалһан уладуудай дундаһаа шэлэн оложо эдэ тушаалнуудта дэбжүүлхэ. Колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые хүдэлмэридэнь бэхижүүлхэ, политическэ эрдэмээ ба мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, агрозоотехническэ эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха хэрэгтэнь үдэр бүриин туһаламжа тэдэндэ үзүүлхэ хэмжээнүүдые абаха.

4. Наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые ойлгуулха хэрэг тоохогүй ябадал болюулхые, колхозууд болон МТС-үүдэй үйлэдбэридэ советскэ агробиологическа наукын заабаринуудые шууд нэбтэрүүлгэ хангахые, тэрэшэлэн хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрхилхэ талаар республикын түрүү малшадай, таряашадай ба механизаторнуудай түйлаһан түрүү аргануудые согсолжо, үргэнөөр нэбтэрүүлхые Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствоһээ, КПСС-эй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудһаа эрихэ.

Мэргэжэлтэдэй, научна, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй болон политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүдэй хүсөөр лекци хэлгэ, хөөрэлдөө болон элидхэлнүүдые хододоо эмхидхэхэ, хэблэл, радио, хүдөө ажахын выставкэнүүдые, тэрэшэлэн түрүү ажахынуудта экскурси хэлгые, харуулан ойлгуулха агитациин зүйлнүүдые, научно-ойлгомжотой литература ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай брошюрануудые хэрэглэхэ.

5. Агрозоотехническэ гурбан жэлэй курсануудай хүдэлмэриие һайжаруулхые, тэдэнэй хүдэлмэри гуримтай болгохые, һурагшадайнь гаража ошолгые болюулхые, колхознигуудай һуралсалда ёһо тэдыгээр хандаха ябадал зайсуулхые, һурагшадтань хүдэлмэриин түрүү аргануудые хэрэглэхэ практическа шадабари олгохые Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Курсануудта ном заалгада хүдөө ажахын дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэдые хабаадуулжа, тэдэниие һуралсалай жэлэй турша соо һэлгэхэ ябадал гаргахагүй.

Хүдөө ажахые эрхилхэ агротехническэ ба зоотехническэ шэнэ, түрүү аргануудые шэнжэлхэ талаар МТС-үүд болон колхозуудта хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, тракторна болон таряанажалай бригадануудай бригадирнуудай, таряанажалай ба малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнуудые түсэбэй ёһоор хаһа саг соонь үнгэргэжэ байха.

6. Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудтай холбоо барисаагаа бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ, малажалай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ, тугал түлжүүлхэ үрэ ехэтэй методые, малай һубайралгатай, малай убшэнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүдые зохёожо хэрэглэхэ ябадалдань тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ; зүб севооборотто орожо, хүрьһэ элдүүрилхэ, тарилга хэхэ ба тэрэнэй хойноһоо харууһалха түрүү аргануудые хэрэглэн хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ; элдэб культурануудые тариха болзорнуудые БМАССР-эй эрхэ байдалда тааруулан тогтоохо; республикын хүрьһэнэй ба сагай уларилай эрхэ байдалда зохистой нютагай сортын ороохото ба илангаяа тэжээлэй культурануудые бии болгохо; хүдөө ажахын эдлүүринүүдые уһалха ба утэгжүүлхэ научна аргануудые зохёохо гээшэ республикын хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай түрүүшын ээлжээнэй зорилго гэжэ тоолохо.

7. Хүдөө ажахын артелиин Устав наринаар сахихын хойноһоо саг үргэлжын хиналта тогтоохо, ниитын газар ба колхозой зөөри хогшолой үригдэхэ баримтануудые гаргахагүй, колхозуудые эзэн бусаар хүтэлбэрилхэ ябадал болюулха, ажалай эмхидхэл һайжаруулга ба ажалай журам дээшэлүүлгэ түйлаха, ниитын үйлэдбэридэ бүхы колхознигуудай эдэбхитэйгээр хабаадалга хангаха гэжэ Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, КПСС-эй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Тэрээнтэй хамта, хубиинь малай талаар колхознигуудай интересүүдые хаһадаг зохихогүй практикаяа болюулха, хубиингаа хэрэглэмжэдэ үнеэгүй ба ондоо малгүй байһан колхознигуудай малтай болоходонь туһалха, мүн тэрэшэлэн бууса шадарай газартай болоогүй колхозно урхэтэдэ бууса шадарай участогуудые таһалан үгэлгэ хангаха гэжэ нютагуудтахи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудһаа эрихэ.

VI.

1. Олониитын дунда политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр шангадхахыень КПСС-эй обкомой бюроһоо, айкомуудһаа, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай партийна эхин организацинуудһаа эрихэ. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые, хүдөө ажахын асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнуудые бүхы колхознигуудта, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхын ба бүхы талаһаань хүгжөөхын түлөө, валовой болон товарна продукциие дээшэлүүлхын, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбүүдые саг соонь дүүргэхын, колхозуудай мүнгэн ба натуральна доходые дээшэлүүлхын, колхознигуудай материальна ажана байдалые һайжаруулхын түлөө колхознигуудай дунда, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда, мүн тэрэшэлэн колхозууд, совхозууд, МТС-үүд ба аймагуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ.

2. Малажалай продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын сэнгүүдые дээшэлүүлгэ тухай; 1953 оной хоёрдохи хахад жэлдэ мяха, һү ба үндэгэ гүрэндэ худалдан абаха түсэб ба условинууд тухай; 1953 оной ургасаһаа хартаабха болон овощь гүрэндэ бэлэдхэхэ ба худалдан абаха түсэб ба эдэ продуктнуудые бэлэдхэлгын сэнгүүдые дээшэлүүлгэ тухай, хартаабха ба овощь худалдалгаар колхозно худалдаа наймаа дэлгэрүүлгэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнуудые, мүн тэрэшэлэн гүрэндэ колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажахынуудай малажалай продуктнуудые тушааха уялгата нормонуудые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй досшолуулһан тухай документнүүдые малажал хүгжөөлгэдэ, хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр ехэдхэлгэдэ, колхозууд болон колхознигуудай материальна урмашалгые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан документнүүд гэжэ колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадта үргэнөөр ойлгуулхыень партийна болон советскэ органуудые пленум уялгална.

Тэрэшэлэн пленум болбол СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ баталагдан абтаһан ба колхознигуудай ажабайдалай хэмжээе һайжаруулгада, колхозуудта ажалай журам бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан хүдөө ажахын налог тухай Хуулиие хүдөө тосхонуудта үргэнөөр тайлбарилхыень уялгална.

3. Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын-гөө методые хубилгахыень, аймагууд, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудые хүтэлбэрилгэдэ гүйхэнөөр хандаха ябадал болюулхыень, колхозуудые хүтэлбэрилхэдөө хооһон захиралта гаргадаг практикые болюулхыень, аймагууд ба колхозуудай хоорондохи холбоое бэхижүүлхыень, тэндэхи бодото байдал һайн мэдэдэг байхыень обкомой бюро ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха.

«Парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын түлөө, районуудтахи хүдөө ажахын байдалай түлөө райисполкомуудай харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй түйлай ехэ ба улам ургажа байгаа үүргые хараадаа абан, райисполкомуудай зүгһөө тэдээнэй, илангаяа МТС-үүдэй ажал ябуулгые бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ шухала гэжэ тоолохо» гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо табигдаһан эрилтэнүүдһээ үндэһэлэн, аймагуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулхыень, хүдөө ажахын байдалай түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхыень КПСС-эй айкомуудһаа эрихэ.

4. Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэриин түлөө партиин аймагай комитедүүдэй ба аймгүйсэдкомуудай харюусалгые дээшэлүүлхыень, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые зүбөөр ба шадамараар хүтэлбэрилжэ шадаха, хүдөө ажахые һайн мэдэхэ, дүршэлтэй кадрнуудаар тэдээниие бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые абахыень КПСС-эй обкомой бюро ба республикын Министрнүүдэй Соведые уялгалха. Областной организацинуудай эрхим хүдэлмэрилэгшэдые аймагуудай партийна ба советскэ хүтэлбэрилгые бэхижүүлхын тула шэлэн оложо эльгээхэ.

5. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ коммунистнууд ба комсомолецуудые зүбөөр хубаарилан табилга хангахыень обкомой бюро ба партиин айкомуудые уялгалха.

Партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхын тула городууд ба аймагай центрнүүдһээ 500-һаа үсөөн бэшэ коммунистнуудые шэлэн оложо, МТС-үүд ба колхозуудта хүдэлмэрилхыень эльгээхэ. Партийна нүлөөе дээшэлүүлхэ зорилгоор колхозуудай партийна эхин организацинуудһаа 1000-һаа үсөөн бэшэ коммунистнуудые малажал дээрэ хүдэлмэрилхөөр нэмэжэ эльгээхэ.

6. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ комсомольско организацинуудай үүргые дээшэлүүлхыень, хүдөөгэй залуушуулые социалистическэ мүрысөөндэ хабаадуулга хангахыень социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэд байхынь тула үйлэдбэридэ ажалай түрүү арга методуудые, хүдөө ажахын наукын ба практикын шэнэ шэнэ туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар үүсхэгшэд байхынь тула, колхозууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудые усадхалгатай холбоотой асуудалнуудые партийна организацинуудай урда табиха талаар үүсхэл ехээр гаргадаг байхынь тула залуушуулай эдэбхи ба үнэтэ эхилэлгэнүүдые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ ба дэмжэхыень ВЛКСМ-эй обкомые ба партиин айкомуудые уялгалха.

7. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ эхэнэрнүүдэй үүргые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхыень партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Колхозницануудай, МТС-үүд болон совхозуудай эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри шангадхаха, колхозно полинуудай ургасые дээшэлүүлхын ба малажал хүгжөөхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэлдэ эхэнэрнүүдые олоор элсүүлхэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэ эхэнэрнүүдые олоорнь хабаадуулхын зорилгоор колхозууд ба совхозуудта хүүгэдэй түхэреэн жэлэй, мүн сезонно эмхи зургаануудые (садууд ба яслинуудые) үргэнөөр эмхидхэхэ.

8. Колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй улам ургажа байгаа культурна эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангахыень, колхознигуудые, илангаяа малажалай холын фермэнүүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудые культурно-ажабайдалай талаар хангалгада анхаралаа онсо ехээр хандуулхыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, мүн тэрэшэлэн Культурын министерствые, Элүүрые хамгаалгын министерствые, Бурмонкоопсоюзай правлениие уялгалха. Энэ зорилгоор культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, клубууд ба библиотекэнүүдэй ажал-ябуулгые һайжаруулха, кинокартинануудые таһалдалгүй харуулха, хүдөө тосхонуудта радиофикацилгые ба радиодамжуулгын шанарые һайжаруулха шухала. Эмнэлгын ба үхибүүдэй эмхи зургаануудай, кооперативай хүдэлмэриие һайжаруулха, арад зоной хэрэглэдэг бүхы шухала эд товарнуудые таһалдалгүйгөөр худалдалга хангаха ёһотой.

9. Хамһабариин ажахынуудта, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, илангаяа Улан-Удэ городой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хубиин хэрэглэмжэдэ байһан малай харууһалгын ямар байһые ойрын үедэ хаража үзэхыень, тиихэ зуураа үнеэдые һайнаар харууһалгада онсо анхаралаа хандуулхыень республикын Министрнүүдэй Соведые уялгалха. Малаа тэжээлээр ба бэлшээреэр хангалгадань, мүн тэрэшэлэн ветеринарно-санитарна талаарнь хангалгадань малажалай бүлгэмүүдтэ бодото туһаламжа үзүүлхэ.

Хамһабариин ажахынуудай ба үмсэдөө огород таридаг ажалшадай газар эдлүүриие һайжаруулха, овощь болон хартаабхын ургасые дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудые хаража үзэхыень, баталхыень Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Хүдөө ажахые эрид шууд хүгжөөхын түлөө шухала хэрэгтэй материальна ба эмхидхэлэй арга боломжонуудые парти, правительствын байгуулһан хойнонь, колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд саашадаа өөрынгөөл мүрөөр хүгжэхэ гэжэ һанадаг зарим партийна организацинуудта, зарим коммунистнуудай дунда байжа магад һанал бодолые таарамжагүй гэжэ обкомой пленум һэргылхэ шухала гэжэ тоолоно, бии байһан ехэхэн арга боломжонууд ба зохистой условинуудые үлэмжэ дүүрэнээр ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын тула бүхы областной партийна организациин эмхидхэлэй үсэд шанга, үдэр бүриин хүдэлмэри хэрэгтэй гэжэ ойлгуулхые хэрэгтэйдэ тоолоно.

* * *

КПСС-эй областной комитедэй пленум болбол «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бодото ажабайдалда амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа элсүүлхыень бүхы колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, коммунистнууд ба комсомолецуудые уряална.

Бурят-Монголой бүхы ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолго ба тон ехэ туһаламжада түшэглэн, ойрын 2—3 жэл соо хүдөө ажахыгаа эрид шууд хүгжөөхэ, городой ба хүдөөгэй ажалшадай эрилтые хангаха хэмжээтэйгээр таряа талха, мяха, тоһо, һү, хартаабха, овощь болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй обкомой пленум батаар найдана.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгресс

Октябриин 14-нэй үглөөнэй заседани

ВЕНА, октябриин 14. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Мүнөөдэр, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн конгрессэй үглөөнэй заседанида түрүүлэгшээр һууһан Данге (Инди) Ливанай хүдэлмэришэн ангиин делегат Ильяс Хабрта үгэ үгэбэ.

Конгресстэ бэлэдхэлэй кампанида Ливан дотор бүхы профсоюзна организацинууд хабаадаа, энэ кампаниин түгэсхэлдэ национальна конференци боложо, политическэ элдэб шэглэлэй профсоюзна центрнүүдэй түлөөлэгшэд байлсаба гэжэ Ильяс Хабр мэдээсэнэ.

Ливанай хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалай хүндэ бэрхэ условинууд тухай Хабр хөөрэбэ. Ажалшадай хүндэ байдалай гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, Ливанай экономико гадаадын монополинуудай гарта байна гэжэ Хабр хэлэнэ.

Профсоюзна эрхэ сүлөөгэй үгы хэгдэжэ, хашалта хэгдэжэ байбашье, олонинтэ ажалшадые нэгэдүүлэн, Ливанай профсоюзна хүдэлөөн бэхижэжэ байна. Ливанай хүдэлмэришэн анги нэгэдэлэй түлөө тэмсэхын хажуугаар, ажабайдалай условинуудые һайжаруулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Капиталистическэ, колониальна ба хахад колониальна оронуудта олон миллион үхибүүд заахана аршье һуралсанагүй, олонхи оронуудта багшанарай материальна байдал угаа муу байна гэжэ гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай уласхоорондын федерациин (ВФП-гэй үйлэдбэриин таһаг) генеральна секретарь Делануэ хэлэбэ. Колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудта национальна культурые дарана, үхибүүд түрэлхи хэлэн дээрээ эрдэмдэ һураха эрхэеэ хаһагданхай.

Демократическа һуралсалые үргэдхэхын, мүн багшанарай материальна байдалые һайжаруулхын түлөө бусад ажалшадтай хамтадаа багшанарай тэмсэһэн олон тоото жэшээнүүдые Делануэ дурдаба.

Веракрус портын докернуудай автономно профсоюзай түлөөлэгшэ Антонио Гонсалес болбол энэ конгресс дээрэ абаһан һургаалые Велакрусай докернууд хүн түрэлтэнэй ажабайдалай условинуудай түлөө тэмсэлдээ хэрэглэхэ юм гэжэ найдуулба. Дарлалтада, социальна тэгшэ эрхэгүй байдалда эсэргүү, ажалшадай ажана байдалые дээшэлүүлхын түлөө, эб найрамдалай түлөө һайн һайхан тэмсэлдэнь профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацие бидэнэр саашадаашье дэмжэхэбди гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Ажабайдалай услови һайжаруулхын түлөө, демократиин ба эб найрамдалай түлөө Хара Африкын ажалшадай тэмсэл тухай Дагомейн (Африка) профсоюзуудай түлөөлэгшэ ФагБамигб тодорхойгоор хөөрэнэ. Энэ тэмсэлэй үедэ Сенегалда, Суданда, Гвинейдэ, Нигеридэ, Дагомейдэ ба Заанай яһата эрье шадар африканска ажалшадай түрүүшын забастовко амжалтатайгаар хэгдээ. Хара Африкын профсоюзууд ажалай кодекс абахын түлөө эгээн ехэ кампани үнгэргэбэ.

Японии ажалшадай түлөөлэгшэ Мицио Накамурын хэлэһэн үгые конгрессэй делегадууд ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна.

Мүнөө үедэ американо-японско реакци японско милитаризмые али бүхы аргаар һэргээн бодхоохые һэдэнэ гэжэ Накамура хэлэбэ.

Өөрынгөө ажабайдалай интересүүдые хамгаалхадаа, эб найрамдалые, национальна бэеэ даанхай байдал ба эрхэ сүлөөе хамгаална бди гэжэ һайн ойлгодог дээрэһээ, хүдэлмэришэд японско ба американска реакциин добтолгодо эсэргүү амжалтатайгаар тэмсэнэ.

Һүүлшын жэл Японидо ангиин шанга тэмсэл болобо гэжэ Накамура хэлэнэ. Электропромышленностиин 120 мянган хүдэлмэришэдөөр дэмжэгдэһэн 310 мянга гаран горнягууд 60 үдэрэй турша дотор забастовко хэбэ. Түмэр замууд дээрэ, химическэ, булад шудхалгын, саарһанай ба промышленностиин бусад һалбаринуудта ехэ забастовконууд болоо.

Сэрэгэй лагерьнууд ба арсеналнуудые хангадаг хүдэлмэришэдэй забастовко Японии түүхэдэ түрүүшынхеэ энэ оной августда болобо. 150 мянга гаран хүн забастовкодо хабаадаба.

Мүнөө американска аэродромууд, полигонууд, казармануд, сэрэгэй складуудые барихын тула таряашадай газарнуудые буляан абадагта эсэргүү тэмсэлые японско хүдэлмэришэн анги бүхы орон дотор толгойлно гэжэ Накамура тэмдэглэбэ.

Конгресс дээрэ ажаглагша болон байлсаһан Испаниин ажалшадай национальна конфедерациин урдын секретарь Мануэль Ривас үгэ хэлэбэ. Журналистнуудай уласхоорондын организациин үмэнэһөө Имре Комор профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн конгрессэй делегадуудые амаршалба. Католическа ажалшадай, ВИКТ-ын үмэнэһөө ажалай Бүхэитальянска конфедерациин секретариин орлогшо Росси конгрессые амаршалба.

ВФП-гэй генеральна секретарь Луи Сайян үглөөнэй заседаниин эсэстэ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд уласхоорондын профсоюзна хүдэлөөнэй хүсэ шадалые гэршэлнэ гэжэ Луи Сайян мэдүүлбэ. Вьетнамска арадтай һанал нэгэдэлгын ба бүхы дэлхэй дээрэ колониальна дайнуудые зогсоохын түлөө тэмсэлэй уласхоорондын үдэрые тогтоохо тухай дурадхалые ВФП дэмжэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Вьетнамдахи дай болюулха гэһэн арадуудай хүсэн түгэс һанамжын дуулдахань шухала гэжэ Сайян хэлэбэ. Луи Сайянай эдэ үгэнүүд нэрьемэ альгаташалтаар угтагдаба.

ВФП болбол боннско ба парижска сэрэгэй хэлсээнүүдтэ эсэргүү эрид шангаар тэмсэнэ гэжэ немецкэ хүдэлмэришэдтэ ба бүхы германска арадта дамжуулан хүргэхыень Луи Сайян Баруун Германиин профсоюзуудай түлөөлэгшэдые гуйна. Милитаризацилгада, мүн фашизмые һэргээлгэдэ эсэргүү өөрынгөө тэмсэлдэ Германиин ажалшад гансаархана бэшэ юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Германска фашизмые һэргээлгэдэ эсэргүү, Баруун Германиие агрессиин гуламта болголгодо эсэргүү хамтадаа тэмсэхые Луи Сайян английска профсоюзуудые уряалба.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгресс болбол нэгэдэмэл тэмсэл хэхые уряалһан нээмэл бэшэгтэйгээр ВФП-дэ ородоггүй профсоюзуудта хандаха ёһотой гэжэ Сайян мэдүүлбэ.

Тэмсэлэй нэгэдэл ба нэгэдэл туйлаха арга хэрэгсэлнүүд тухай энэ шухала асуудалые конгресс зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлхэ юм.

Луи Сайян болбол өөрынгөө үгын эхэнхи хубиие капиталистическэ, колониальна болон хахад колониальна оронуудтахи нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ зорюулба.

Тэрэ хадаа «Сүлөөтэ профсоюзуудай уласхоорондын конфедераци», ажалай Американска федерациин американска профцентрнүүдэй ба үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй хархис хүтэлбэрилэгшэдэй хахалан бутаргаха зорилготой ябуулгануудые эрид шангаар шүүмжэлбэ.

Конгрессэй удаадахи заседани октябриин 15-да болохо байна. Зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа элидхэлые ВФП-гэй түрүүлэгшэ Джузеппе ди Витторио хэхэ юм.

Октябриин 15-най үглөөнэй заседани

ВЕНА, октябриин 15. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Үглөөнэй заседани дээрэ Ф. Зупка (Чехословаки) түрүүлэгшээр һууба. Дурадхалнуудай талаар комиссиин гэшүүн Гринвут (Урда-Африканска союз) конгрессэй нэрэ дээрэ 511 бэшэгүүд ба телеграмманууд абтаа гэһэн богони мэдээсэл хэбэ. Тэдээн соогоо, элдэб олон оронуудай ажалшад конгрессэй зарлагдаһан ябадалые амаршална, тэрэнэй шиндхэбэринүүд ажабайдалые һайжаруулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл бэхижүүлхэ юм гэһэн этигэлээ мэдүүлнэ.

Тэрэнэй һүүлээр «Экономическа ба социальна хүгжэлтын түлөө, капиталистическэ болон колониальна оронуудта национальна бэеэ даанхай байдал ба демократическа сүлөө хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ профсоюзуудай зорилгонууд тухай» гэһэн зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа элидхэлэй үгэ ВФП-гэй түрүүлэгшэ Джузеппе ди Витториодо үгтэбэ.

Өөрынгөө элидхэлэй нэгэдэхи хубида ди Витторио хадаа экономическа бүгэдэниитын уналтын, ажалшадай ажабайдалай муудалгын, капиталистическэ ба колониальна оронуудай дунда шадалтанай үгырэн хооһоролгын ехэ болоһон шалтагаануудые шэнжэлэн харуулаа.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин һүүлшын статистическэ мэдээнүүдһээ харахада, бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной гурбанай хоёр хубинь үгытэй ядуу, тон хангалтагүй байдалда ажаһууна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Ядуу тулюур байдалда ажаһуудаг олон зуугаад миллион хүнүүд элдэб янзын үбшэнүүдэй олоор тараһан болобошье, медицинскэ туһаламжа абадаггүй. Хүн түрэлтэнэй гурбанай хоёр хубидань 6 мянган хүн бүхэндэ оройдоол нэгэ врач хүртэнэ. Тэдэнэй ами наһан дунда зэргээр 30 жэл үргэлжэлдэг байна.

Олон миллион хүнүүдэй үгытэй ядуу энэ байдал улам гүнзэгы болоно. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин тоо бүридхэлэй эдэ мэдээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, хэрбээ дайнай урда тээ үдэр соо 2200 калори (медицинскэ наука хүнэй эдеэ хоолой физиологическа эгээн бага эрилтые үдэр соо 3000 калорёор тодорхойлно) хэрэглэдэг хүнүүдэй тоо бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хүн зоной 38,6 процентнь байгаа һаа, 1952 ондо тиимэ хүнүүдэй тоо 59,6 процент гү, али бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной олонхинь болоһон байна.

Ди Витторио дэлхэйн экономикодо национальна монополинуудай эзэрхэлгын бузар хойшолонгууд тухай тоггон хэлэбэ.

1952 ондо дэлхэйн экономикын байдал тухай ООН-эй социальна ба экономическа Соведэй элидхэлһээ харахада, ажалтай байлгын хэмжээн 1951 онһоо 1952 он хүрэтэр капиталистическэ хүгжэнги 6 оронуудта — Канада, Франци, Итали, Норвеги, Швеци ба США-да хубилаагүй.

Тэрэ жэлнүүдтэ дүрбэн оронуудта—Бельги, Голланди, Дани ба Англида энэ хэмжээн доошоо оробо. Хүн зоной таһаралтагүйгөөр олошоржо байһание хараадаа абаа һаа, энэ байдалай тон хүндэ байһаниинь ойлгосотой. Бүхы дэлхэйн олон миллион залуу хүнүүд хүдэлмэри эринэ. Тэдэнэр өөрынгөө шадабариин ба һургуулида һураһан эрдэмэй зэргээр ямар нэгэн ажал хэхэ, мэргэжэлээ шэлэжэ олохо эрхэгүй байна. Тэдэнэй олонхинь ямар нэгэн хүдэлмэри дураараа шэлэн абажа шадахагүй юм.

Манай профсоюзууд ажаллаха, ажаһууха талаар залуушуулай эрхын түлөө тэмсэл толгойлхо ёһотой гэжэ ди Витторио хэлэнэ.

Элидхэлшэ хадаа капиталистическэ оронуудта хүдэлмэригүйдэлгын ургалтые харуулһан мэдээнүүдые дурдана. Жэшээлхэдэ, Данида ажалай биржэ дээрэ бүридхэгдэһэн хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 1950 ондо ороной хүдэлмэрилхэ шадабаритай бүхы хүнүүдэй 8,7 процентнь болобо. Тиихэдэ мүнөө Данида хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 12,5 процент болоно. Италида энэ үе соо хүдэлмэригүйшүүлэй процент 14-һөө 16 процент хүрэтэр, Бельгидэ—6,8-һаа 6,9 процент хүрэтэр ургаба.

Капиталистнууд хүдэлмэриһөөнь гаргаха гэжэ ажалшадые саг үргэлжэ айлгахын, тэдээндэ үгтэхэ салин хүлһэ ба тэдхэмжэ хороохын, предприятинууд дээрэ фашистска түхэлэй ёһо журам тогтоохын тула хүдэлмэригүйдэлгые хэбээрнь байлгаха гэжэ оролдоно.

Ажалшадые үзэгдөө дуулдаагүй шангаар дарлахын, бодото салин хүлһэнэй доошоо орохын хажуугаар, томо капиталистнуудай олзо ехэ болоно.

Ажалшадай ажабайдалай хэмжээе хамгаалха ба һайжаруулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн эрилтэнүүд профсоюзна тэмсэлэй үндэһэниинь болохо ёһотой гэжэ ди Витторио хэлэбэ.

Ди Витторио американска империализмын дээрмэдэлтын политика тухай тодорхойгоор тоггон хэлэбэ.

«Маршаллай түсэб», «Коломбын түсэб», «Трумэнай программын 4-дэхи пункт», «Шуманай түсэб» ба бусад түсэбүүд «һэргээхэ» ба «хүгжөөхэ» гэжэ США-гэй оролдожо байһан хэбэртэй оронуудай экономикодо американска монополинуудай нэбтэрэн оролгодо туһалха зэбсэг болоно гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Американска «туһаламжа» гэдэгынь тэдэ оронуудай экономикые һулаарууна, хүдэлмэригүйдэлгые ехэдхэнэ, ажалшадай ажабайдалай условинуудые муудууна.

1952—1953 онуудта маршаллизованно Европын бүхы гол оронуудта ехэ уналта болоо. Энэ хадаа илангаяа Бельгидэ, Францида ба Австрида харагдана.

Азиин, Африкын ба Урда Америкын багаар хүгжэнги оронуудай арадай ажахын байдал илангаяа хүндэ байна. Эдэ оронуудта экспорт ехээр хороогдоо, түүхэй эдэй сэнгүүд унаа, тиихэ зуура импортнэ товарнуудай сэнгүүд ургаа.

Национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө арадуудай тэмсэл тухай хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ хадаа урдань имагтал колониальна, хахад колониальна ба багаар хүгжэнги оронуудай үмэнэ табигдажа байһан энэ проблемэ мүнөөдэр ондоо формооршье һаа, Итали, Франци, Бельги, Голланди ба зарим талаараа Англи гэхэ мэтын хүгжэнги капиталистическэ оронуудай үмэнэ табигдана гэжэ тэмдэглэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, ди Витторио предприятинууд дээрэ ажалшадай демократическа эрхэнүүдые хамгаалха тухай асуудалда оробо.

Мүнөөнэй байдалда профсоюзуудай эрхэнүүд тухай асуудал (ажабайдалай хэмжээн тухай, национальна бэеэ даанхай байдал тухай ба эб найрамдал тухай асуудалтай холбоотой) ажалшадай эгээн гол эрилтэнь болоно гэжэ ди Витторио хэлэбэ. Тиимэһээ би иигэжэ дурадханаб: 1) Ажалшадай эгээн шухала ба таһаршагүй эрхэнүүдые хамгаалха тухай гол лозунгые 1954 оной майн 1-тэй дашарамдуулан табиха; 2) ВФП хадаа предприятинууд дээрэ бүхы дэлхэйн ажалшадай демократическа эрхэнүүдэй ба профсоюзуудай эрхэнүүдэй харти зохёохо, энэ харти үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой, ООН-до ба МОТ-до (ажалай уласхоорондын организаци) хүргэгдэжэ болохо байна.

Ажалай, прогрессэй ба эб найрамдалай хүсэнүүд угаа ехэ юм, манай хэрэг—үнэн зүб хэрэг гэжэ ди Витторио түгэсхэлдөө хэлэбэ. Манай урагшаа ябахыемнай ямаршье хүсэн һаатуулжа шадахагүй. Нүхэд, өөһэдынгөө зэргэнүүдые нигтаруулан жагсаахабди, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй ба уласхоорондын һанал нэгэдэлэй, дэлхэйн бүхы ажалшадай һанал нэгэдэлэй тугые улам дээшэнь үргэхэбди, улам урагшань абажа ябахабди.

КОРЕЙДЭХИ ЭБЛЭРЭЛГЭ ТУШАА

ПЕКИН, октябриин 16. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай делегаци үсэгэлдэр коммюнике толилбо. Октябриин 15-һаа эхилээд корейскэ ба хитадай түлөөлэгшэд сэхэ нютагтаа бусаагдахагүй корейскэ болон хитадай сэрэгэй пленэйхидэй дунда тайлбарилан танюулха хүдэлмэри хэжэ эхилхэ юм гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Тайлбарилан танюулха хүдэлмэри хэхэ байра барилгые удааруулха гэһэн огто үндэһэгүй ябуулга американска талын бэелүүлжэ байһанай шалтагаанаар, энэ хүдэлмэриие эхилэлгэ 20 үдэрөөр һаатуулагдаба.

Репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин эрхэ түлөөлгэ тухай хэлсээнэй условинуудые американска талын эбдэһэн ушарнууд коммюнике соо дурсагдана. «Американецууд тайлбарилан танюулха хүдэлмэри эхилхэ ябадалые һаатуулан бариба, репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин эрхэ түлөөлэлгэ тухай хэлсээнэй условинуудаар хараалагдаһан 90 үдэрэй болзорые хороохо гэжэ оролдоод, тайлбарилан танюулха хүдэлмэриин болзорые һунааха тухай нейтральна комиссиин сентябриин 24-нэй ба октябриин 3-най шиидхэбэринүүдые тоодо абаагүй байна.

Тайлбарилан танюулха хүдэлмэриие һаатуулһанай түлөө бүхы харюусалга американецуудта тохогдохо, тайлбарилан танюулха хүдэлмэриин болзор репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин абаһан шиидхэбэринүүдэй ёһоор һунаагдаха ёһотой гэжэ корейско-хитадай тала тоолоно».

„Польско ба советскэ арадуудай хоорондын ахадүүгэй хани барисаанай гэршэ"

Советскэ сэрэгэй корабльнууд Гдыня гэжэ польско портдо ерээд байна

ГДЫНЯ, октябриин 16. (ТАСС). Польско-советскэ хани барисаанай һаратай ба польско арадай армиин 10 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Польско Арадай Республикада хани барисаанай визит хэжэ ерэһэн советскэ сэрэгэй морягуудые арадай Польшын ажалшад халуунаар хүндэлжэ байна. «Хүндэтэ айлшадта—Советскэ Союзай героическа далайн-сэрэгэй флодой морягуудта мэндэ амар!» гэжэ ород ба польско хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн үгэнүүдтэй бүдүүд Гданьскын, Гдыниин ба Сопотын үйлсэнүүдтэ, талмайнуудта намилзана.

Үсэгэлдэр польско далайн-сэрэгэй флодой 500 гаран матросууд ба офицернүүд советскэ морягуудта айлшалжа ошобо.

Үдэшэлэн Гданьскын городской театр соо советскэ морягууд польско ажалшадтай уулзаба. Гданьска воеводско рада народовойн түрүүлэгшэ Б. Герага советскэ айлшадые амаршалба. «Советскэ Союзай алдарта далайн-сэрэгэй флодой сэрэгэй корабльнуудай ерэһэн ябадал, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — польско ба советскэ арадай хоорондохи ахадүүгэй хани барисаанай гэршэ, эб найрамдал тээшэ манай арадуудай хэлбэришэгүйгөөр эрмэлзэлгын демонстраци мүн».

«Агуухэ социалистическэ гүрэнтэй хани барисаатай ба союзтай байһандаа омогорхонобди, — гэжэ Герага мэдүүлбэ, — бидэнэр гитлеровскэ булимтарагшадай дарла һаа манай арадые сүлөөлһэнэй лөө, үнэхөөр польско баруун газ нуудыемнай Польшодо бусаан һэнэй түлөө, манай орондо со лизм байгуулха хэрэгтэ һайн наатайгаар туһалһанай түлөө со скэ арадта, Советскэ Армида ба лайн-сэрэгэй флодто гүн гүнз баясхалангаа мэдүүлнэбди».

Контр-адмирал А. Я. Пышкин рюу үгэ хэлэбэ.

Октябриин 15-най һүни, кре рэй командир, 1-дэхи рангын ка тан Д. К. Ярошевичээр толгойл доһон бүлэг советскэ морягууд В шава мордобо. Варшавада сове морягууд промышленна предпр тинууд ба барилгануудта о ажалшадтай уулзаха, столи хэгдэжэ байгаа һэргээн бодхоол ба барилгын хүдэлмэритэй та саха байна.

Мүнөөдэр хүдэлмэришэдэй лөөлэгшэд ба һурагшадай бүлэ советскэ крейсер ба эсминецүү ерэжэ үзэбэ. Советскэ морягууд дэнние халуунаар угтан абаа.

Үдэрынь советскэ моряг Гданьска судоверфиин хүдэлм шэдтэй, Гдынядахи Парижска мунын нэрэмжэтэ судоверфиин дэлмэришэдтэй, Гданьска полите ническэ институдай студе нүүдтэй, польско-советскэ ни барисаанай обществын хитэдтэй, польско залуушуулай зай гэшүүдтэй уулзаба.

И. В. Сталинай зохёолнуудай 9-дэхи том албан хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

ТИРАНА, октябриин 16. (ТАСС). И. В. Сталинай зохёолнуудай 9-дэхи том һаяхан албан хэлэн дээрэ хэблэгдээ гэжэ Алба ска телеграфна агентство дамжуу на.

Советскэ кинофильм уласхоорондын кинофестиваль дээрэ нэгэдэхи шан абаба

РИМ, октябриин 16. (ТАСС). Хүдөө ажахын асуудалда зорюулагдаһан кинофильмнүүдэй уласхоорондын фестиваль октябриин 3-һаа 14 хүрэтэр Римдэ болобо. Уласхоорондын хүдөө ажахын выставкын дирекциин үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн фестиваль дээрэ 28 ороной: Франциин, Англиин, Италиин, Швейцариин, Швециин, Голландиин, Норвегиин, Индиин, Аргентинын, Японии, Советскэ Союзай, США-гэй ба бусад оронуудай 300 гаран кинокартина харуулагдаба. Уран ханай гүйсэдметражна ба докуме тальна богониметражна фильмну харуулагдаа.

Эрхим фильмнүүдэй түлөө ша гуудые олгохо жюриин ши хэбэри хүдөө ажахын выставкын нотеатр соо үсэгэлдэр харуулагд ба. Уранһайханай гүйсэдметраж фильмнүүдэй бүлэгтэ «Алтан кол гэжэ нэгэдэхи шан «Василий Бо никовой бусажа ерэлгэ» гэжэ сове скэ кинокартинада олгогдобо.

Греко-американска хэлсээндэ эсэргүүсэнэ

Грециин эб найрамдалай тала баригшадай комитедэй мэдүүлгэ

АФИНЫ, октябриин 16. (ТАСС). Грециин эб найрамдалай тала баригшадай комитет мэдүүлгэ толилоо гэжэ «Авги» газетэ мэдээсэнэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Манай бүхы национальна территориие гадаадын гүрэнэй сэрэгэй база болгоһоной үндэһөөр тохёолдоһон байдалые хаража үзөөд, Грециин эб найрамдалай тала баригшадай комитет хадаа энэ баримта манай национальна бэеэ даанхай байдалые ехээр эбдэһэн ябадал, эб найрамдалда эсэргүү тон хүндэ хэрэг мүн гэжэ шэнжэлнэ.

Нүгөө гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ имагта ехэ эрхэнүүдые греческэ правительствын үгэһэн ябадал гр ческэ арадай конституционно эрх нүүдые эбдэхэһээ гадна, Греци национальна бэеэ даанхай бай лые үгы хэжэ, тэрэнние дулдыда ги орон болгоно.

Энэ ябуулга хадаа манай оро алдарта түүхэдэ, өөрынгөө эрхэ лөө ба бэеэ даанхай байдалай лөө греческэ арадай тэмсэлдэ, найрамдал тээшэ тэрэнэй эрмэлз гэдэ бүрин зүришэнэ.

Комитет хадаа американо-грече скэ хэлсээе парламентын батал ябадалые болюулха, тэрэнние у хэхэ гэжэ греческэ арадые уря на.

Салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө английска хүдэлмэришэдэй тэмсэл

ЛОНДОН, октябриин 16. (ТАСС). Салин хүлһые 15 процентээр дээшэлүүлхын түлөө судна барилгын ба машина бүтээлгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай конфедерациин эхилһэн кампани бүхы Англи дотор үргэдэжэ байна. Тэрэ хадаа ажабайдалай хэмжээе доошолуулгада эсэргүү тэмсэхээр английска хүдэлмэришэдэй эрид шиидэнги байһан тухай гэршэлнэ.

Конфедераци хадаа 39 профсою зуудта эмхидхэгдэһэн 3 милли хүдэлмэришэдэй үмэнэһөө ябуул хэнэ. Англиин промышленна о центрнүүдтэ: Лондондо, Саутгем тондо, Клайдсайдта (Шотланд Шеффилддэ, Манчестертэ ба бус городуудта хүдэлмэришэд бого болзорой забастовконуудые соно хобо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ т хай өөһэдынгөө эрилтэнүүдые дэм жэжэ митингнүүдые хэбэ.

Британска Гвианадахи событинууд тушаа

ПАРИЖ, октябриин 16. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлһээ харахада, арадай прогрессивнэ партиин эмхидхэһэн ехэ демонстрацие засагаархидай хорижо байһан болобошье, Британска Гвианын столица Джорджтаунда үсэгэлдэр демо раци болобо. Полици тус демон рацие тараан намнаа.

Редакторай орлогш
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды в переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00655.

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.